

STORTINGET

Representantforslag 166 S

(2025–2026)

fra stortingsrepresentantene Siren Julianne Jensen, Une Bastholm og Oda Indgaard

Dokument 8:166 S (2025–2026)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Siren Julianne Jensen, Une Bastholm og Oda Indgaard om strakstiltak for å sikre norsk film- og serieproduksjon og hindre kompetanseflukt fra bransjen

Til Stortinget

Bakgrunn

Den norske film- og seriebransjen står i en alvorlig situasjon. De siste årene har aktiviteten i bransjen falt betydelig som følge av flere sammenfallende utviklingstrekk, blant annet kutt hos internasjonale strømmetjenester, svekket reklamemarked og reduserte bestillinger fra kommersielle TV-aktører.

Bransjeorganisasjoner viser til at situasjonen nå er så krevende at mange fagarbeidere forlater bransjen. En analyse gjennomført av konsultentselskapet Menon Economics på oppdrag fra Norsk filminstitutt anslo allerede for ett år siden at om lag 30 prosent av fagarbeiderne i bransjen hadde forlatt yrket, og at mellom 40 og 60 prosent vurderte å gjøre det. Ifølge bransjeorganisasjonene er situasjonen ytterligere forverret siden denne rapporten ble publisert.

Dette innebærer et omfattende tap av kompetanse som det har tatt flere tiår å bygge opp. Når filmarbeidere først forlater bransjen, er det ofte permanent.

Samtidig opplever norsk film og TV-drama stor kunstnerisk og publikumsmessig suksess både nasjonalt og internasjonalt. Norske produksjoner har høy synlighet på internasjonale strømmetjenester og film-

festivaler, og norsk film oppnår historisk høye publikumsandeler på kino. Situasjonen illustrerer et paradoks: Mens norsk film opplever et kunstnerisk gjennombrudd, svekkes produksjonsgrunnlaget i bransjen.

Rammevilkår og insentivordninger

En sentral utfordring for norsk filmproduksjon er rammevilkårene for finansiering og produksjon.

Flere produksjoner velger i dag å legge innspillinger til andre land fordi disse tilbyr mer forutsigbare og konkurransedyktige støtteordninger. Dette gjelder også norske produksjoner, som i økende grad flagger ut deler av produksjonen for å kunne benytte utenlandske insentivordninger.

En rekke land har etablert regelstyrte insentivordninger uten øvre tak, der deler av produksjonskostnadene refunderes dersom produksjonen legges til landet. Internasjonale analyser viser at slike ordninger kan utløse betydelig økonomisk aktivitet og sysselsetting.

Samtidig vurderer flere aktører at insentivordningen i Norge ikke er tilstrekkelig forutsigbar eller konkurransedyktig til å utløse produksjonsaktivitet i samme omfang som i andre land.

Investeringsplikt og europeiske modeller

Regjeringen har foreslått å innføre investeringsplikt for strømmetjenester fra 1. januar 2027. Forslaget innebærer at tilbydere av audiovisuelle bestillingstjenester skal investere en andel av sin norske omsetning i norske audiovisuelle produksjoner.

Investeringsplikt er et viktig strukturtiltak som kan bidra til mer langsiktig finansiering av norsk film- og serieproduksjon. Samtidig peker bransjeaktører på at ord-

ningen i sin nåværende form har begrensninger. Blant annet stilles det ikke krav om at produksjoner må spilles inn i Norge eller bruke norsk produksjonskompetanse. Investeringene kan også oppfylles gjennom kjøp av visningsrettigheter, uten at dette nødvendigvis bidrar til økt produksjonsaktivitet.

Flere europeiske land har valgt mer omfattende modeller. I Tyskland er strømmetjenester pålagt å investere en andel av omsetningen i europeiske produksjoner som faktisk produseres og spilles inn i landet. I tillegg kombineres dette med sterke nasjonale og regionale insentivordninger.

Forslagsstillerne mener det er grunn til å vurdere om norske virkemidler i større grad bør sikre at investeringer i audiovisuelle produksjoner faktisk bidrar til produksjonsaktivitet i Norge.

Filmproduksjon som næring

Filmproduksjon er både kulturpolitikk og næringspolitikk. Produksjoner som legges til Norge, kan skape omfattende ringvirkninger i form av arbeidsplasser, kompetanseutvikling og aktivitet i leverandørindustri, reiseliv og andre tjenester.

Internasjonale produksjoner kan for eksempel gi betydelige ringvirkninger for norsk økonomi. Samtidig er det påpekt av bransjeaktører at det kan være hensiktsmessig å vurdere om deler av virkemiddelapparatet i større grad bør ses i sammenheng med næringspolitikken for å tiltrekke seg internasjonale produksjoner, da slike produksjoner i hovedsak er næringsaktivitet.

Forslagsstillerne mener derfor det bør vurderes hvordan filmpolitikken i større grad kan kobles til næringspolitikken når det gjelder å tiltrekke seg internasjonale produksjoner og styrke den audiovisuelle næringen.

Akutt behov for tiltak

Selv om investeringsplikt kan bidra til mer langsiktig finansiering av norsk film, vil ordningen etter planen først tre i kraft i 2027. Bransjen står imidlertid i en akutt situasjon allerede i 2026. Dersom aktivitetsnivået forblir lavt over lengre tid, risikerer Norge å miste kompetanse, fagmiljøer og produksjonsinfrastruktur som det vil ta lang tid å bygge opp igjen.

Flere bransjeorganisasjoner har derfor etterlyst midlertidige strakstiltak, blant annet i form av økte tilskudd til produksjon, styrking av regionale filmfond og forbedringer i insentivordningen.

Under covid-19-pandemien ble det innført midlertidige ordninger som gjorde det mulig å opprettholde filmproduksjon og sikre arbeidsplasser i en ekstraordinær situasjon. Forslagsstillerne mener det nå er behov for å vurdere tilsvarende midlertidige tiltak.

Forutsigbar offentlig finansiering

Flere aktører peker også på at kutt eller manglende prisjusteringer i offentlige budsjetter over tid har bidratt til lavere aktivitet i bransjen. Forslagsstillerne mener det er viktig at offentlige bevilgninger til audiovisuelle produksjoner ikke svekkes gjennom realnedgang over tid, dersom målet er å opprettholde et stabilt produksjonsnivå. Det bør på bakgrunn av dette vurderes å regelstyre insentivordningen for film- og serieproduksjon.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

for s l a g:

1. Stortinget ber regjeringen gjennomgå insentivordningen for film- og serieproduksjon, foreslå tiltak som gjør ordningen mer forutsigbar, herunder vurdere om ordningen bør gjøres regelstyrt, og komme tilbake til Stortinget på egnet vis innen 1. juli 2026.
2. Stortinget ber regjeringen foreslå tiltak som sikrer at investeringer i norske audiovisuelle produksjoner faktisk bidrar til produksjonsaktivitet i Norge, herunder gjennom krav til innspilling i Norge og bruk av norsk produksjonskompetanse.
3. Stortinget ber regjeringen foreslå næringspolitiske virkemidler som styrker Norges mulighet til å tiltrekke seg internasjonale filmproduksjoner.
4. Stortinget ber regjeringen vurdere midlertidige tiltak for å sikre inntektsgrunnlaget for selvstendig næringsdrivende og frilansere i film- og TV-bransjen i perioder med ekstraordinært lav aktivitet.

13. mars 2026

Siren Julianne Jensen

Une Bastholm

Oda Indgaard